

AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ Ở NÔNG THÔN VÀ THÀNH THỊ, NHỮNG BẤT CẬP VÀ GIẢI PHÁP

**BÙI VÕ THẢO VY; NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THU; LÊ THỊ MINH Mẫn;
NGUYỄN PHẠM TRƯỜNG VINH; LÊ TRẦN LAN ANH.**

Viện công nghệ Việt – Nhật , Trường Đại học Công Nghệ TP. Hồ Chí Minh (HUTECH)

TÓM TẮT

Đất nước ta đang phát triển khá nhanh nhờ sự khởi sắc của nền kinh tế và đời sống xã hội, nhưng đối với lĩnh vực giao thông thì dường như không đáp ứng kịp yêu cầu của thời đại. Tình trạng tai nạn giao thông hiện nay đã đến mức báo động đỏ và được xếp vào “thứ hạng cao” trong khu vực Đông Nam Á. Vì thế, vấn nạn này đang là mối quan tâm hàng đầu của toàn xã hội. Làm thế nào để đảm bảo an toàn giao thông? Đó là câu hỏi lớn đặt ra, đòi hỏi sự nỗ lực của tất cả mọi người cùng chung tay giải quyết.

Từ khóa: tai nạn giao thông, ý thức, thành thị, nông thôn, xử phạt hành chính.

1. TÌNH HÌNH AN TOÀN GIAO THÔNG Ở NÔNG THÔN VÀ THÀNH THỊ HIỆN NAY

1.1. Tình hình an toàn giao thông tại thành thị:

1.1.1. Tình hình an toàn giao thông tại thành phố Hồ Chí Minh

Trong năm 2019, thành phố đã xảy ra 3.407 vụ tai nạn giao thông đường bộ, làm 634 người chết, 2.406 người bị thương, hư hỏng 5.109 phương tiện. So với cùng kỳ năm 2018 giảm 213 vụ, giảm 78 người chết và giảm 67 người bị thương.

"Tai nạn giao thông năm 2019 kéo giảm trên cả 3 tiêu chí. Trong đó, số người chết năm 2019 giảm hơn 11% so với năm 2018, còn 634 người. Đây là số người chết thấp nhất trong 20 năm qua", thượng tá Nguyễn Thanh Phong chia sẻ.⁽²⁾

1.1.2. Tình hình an toàn giao thông tại thành phố Đà Nẵng

Năm 2019, trên địa bàn thành phố đã xảy ra 83 vụ tai nạn giao thông, chết 54 người, bị thương 43 người, thiệt hại 24 ô tô, 66 mô tô, tài sản ước tính 889 triệu đồng. Tai nạn giao thông so với năm 2018 giảm cả 03 tiêu chí về số vụ, số người chết và người bị thương.

Đối với hoạt động tuần tra, xử lý vi phạm, trong năm 2019 lực lượng CSGT toàn thành phố phát hiện, lập biên bản 84.867 trường hợp vi phạm luật giao thông đường bộ; Ra quyết định xử phạt 71.884 trường hợp, chuyển kho bạc Nhà nước hơn 54 tỷ đồng.⁽³⁾

1.2. Tình hình an toàn giao thông tại nông thôn.

1.2.1. Tình hình an toàn giao thông tại tỉnh Hà Nam

Thời gian gần đây, với sự vào cuộc quyết liệt của các cấp, ngành chức năng, tình hình tai nạn giao thông (TNGT) trên địa bàn Hà Nam giảm cả 3 tiêu chí (số vụ, số người chết và người bị thương). Tuy nhiên, điều đáng lo ngại là các vụ TNGT ở khu vực nông thôn lại có chiều hướng gia tăng.

Theo thống kê của Ban An toàn giao thông (ATGT) tỉnh, 9 tháng đầu năm 2018, trên địa bàn tỉnh xảy ra 101 vụ TNGT, làm chết 57 người và bị thương 74 người (so với cùng kỳ năm 2017 giảm 2 vụ, giảm 4 người chết). Trong đó, 38,7% số vụ TNGT xảy ra tại các tuyến đường nông thôn.⁽⁴⁾

1.2.2. Tình hình an toàn giao thông tại tỉnh Lạng Sơn

Trong 9 tháng năm 2018, trên địa bàn toàn tỉnh xảy 40 vụ tai nạn giao thông, làm chết 39 người, bị thương 23 người. Trong đó riêng địa bàn nông thôn xảy ra 4 vụ, làm chết 4 người, 3 người bị thương; so với cùng kỳ năm ngoái tăng 1 vụ, 1 người chết, bằng về số người bị thương.

Theo phân tích của các cơ quan chức năng, người dân ở khu vực nông thôn khi tham gia giao thông thường có hành vi vi phạm như: đi không đúng phần đường quy định; chở quá số người quy định, không đội mũ bảo hiểm khi ngồi trên xe máy; chạy quá tốc độ cho

phép; không chú ý quan sát; điều khiển phương tiện giao thông sau khi uống rượu, bia; không có giấy phép lái xe hoặc giấy phép lái xe không hợp lệ...⁽⁵⁾

2. THỰC TRẠNG ÁP DỤNG PHÁP LUẬT ĐỂ QUẢN LÝ ATGT ĐƯỜNG BỘ Ở NÔNG THÔN VÀ THÀNH THỊ.

2.1. Những kết quả đạt được khi áp dụng pháp luật để quản lý ATGT đường bộ ở nông thôn và thành thị

Dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, công tác bảo đảm TTATGT tại Việt Nam đã đạt được những kết quả rõ rệt, TNGT liên tục được kéo giảm cả về số vụ, số người chết và số người bị thương, ùn tắc giao thông trong các đô thị lớn đã từng bước được khắc phục.

Cụ thể, trong năm 2019 trên địa bàn cả nước đã xảy ra 17.626 vụ tai nạn giao thông, bao gồm 9.229 vụ tai nạn giao thông từ ít nghiêm trọng trở lên và 8.397 vụ va chạm giao thông, làm 7.624 người chết; 13.624 người bị thương và 8.528 người bị thương nhẹ. Số vụ tai nạn giao thông năm 2019 giảm 5,1% so với năm trước (Số vụ tai nạn giao thông từ ít nghiêm trọng trở lên giảm 4%; số vụ va chạm giao thông giảm 6,1%); số người chết giảm 7,1%; số người bị thương giảm 6,4% và số người bị thương nhẹ giảm 8,2%).

Tuy nhiên, tình hình TNGT vẫn còn diễn biến phức tạp, bình quân mỗi ngày có 20 người chết và 50 người bị thương; tình trạng lái xe sử dụng ma túy, chất kích thích, nồng độ cồn vẫn còn và không chấp hành luật Giao thông đường bộ, ứng dụng xử phạt nguội, giám sát điều hành giao thông còn kém...⁽⁶⁾

Do đó, với sự quyết tâm đầy lùi, giảm thiểu tối đa số vụ TNGT đến mức thấp nhất có thể. Ngày 30/12, Thủ tướng Chính phủ chính thức ký ban hành Nghị định số 100/2019 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ và đường sắt thay thế Nghị định số 46/2016 của Chính phủ với nhiều điểm mới. Nghị định sẽ có hiệu lực từ ngày 1/1/2020. Nghị định sửa đổi 21 điều với 39 hành vi, nhóm hành vi được sửa đổi, mô tả lại; 55 hành vi, nhóm hành vi được bổ sung; 21 hành vi, nhóm hành vi được bổ sung, mô tả lại theo [dự thảo Nghị định thay thế Nghị định số 46](#). Đặc biệt, dự thảo tăng mức xử phạt đối với 50 hành vi, nhóm hành vi vi phạm.⁽⁷⁾

Sau khi áp dụng nghị định số 100/2019/NĐ-CP, Ủy ban An toàn giao thông quốc gia cho biết trong 2 tháng đầu năm (tính đến 14/2), toàn quốc xảy ra hơn 2.300 vụ tai nạn giao thông khiến 1.125 người chết, bị thương 1.780 nạn nhân. So với 2 tháng đầu năm 2019, tai nạn giao thông giảm 454 vụ, số người chết giảm 231 người, số người bị thương cũng giảm 385 nạn nhân.

Cục CSGT thống kê từ ngày 1/1-14/2, lực lượng chức năng toàn quốc đã kiểm tra, xử lý 454.000 trường hợp vi phạm, phạt hành chính gần 400 tỷ đồng. Trong đó, 23.600 tài xế vi phạm lỗi nồng độ cồn, phạt tiền hơn 90 tỷ. Các địa phương có kết quả xử lý vi phạm nồng độ cồn cao như: Đắk Lắk, Tây Ninh, Thanh Hóa, Bắc Giang, TP. HCM, Hà Nội.⁽⁸⁾

Như vậy, với sự ban hành mới của chính phủ về an toàn giao thông, cụ thể là nghị định số 100/2019/NĐ-CP, đã góp phần giảm số vụ TNGT rõ rệt so với cùng kì. Tuy nhiên, những quy định mới cũng còn những hạn chế nhưng đã nâng cao được ý thức người tham gia giao thông. Đây là một thành công lớn, vì chỉ có ý thức của mỗi người dân mới thực sự đẩy lùi được TNGT.⁽⁹⁾

2.2. Những hạn chế bất cập trong việc áp dụng pháp luật

Những kết quả trên là thành quả không thể phủ nhận của cả hệ thống chính trị và nhân dân trong nỗ lực đấu tranh phòng, tránh TNGT, đặc biệt là TNGT gây thương tích, tử vong. Tuy nhiên, đi sâu vào phân tích cũng thấy còn nhiều điều đáng trăn trở:

Một là, ở Việt Nam cúng giỗ ông bà, đám cưới,... việc chiêu đãi bằng bia rượu là thói quen gần như đã trở thành thói quen không thể tránh khỏi. Đối với những vùng nông thôn không có dịch vụ xe ôm công nghệ (grab, go viet,...) hầu như sau khi dự tiệc đều tự mình điều khiển phương tiện về nhà mặc dù họ biết như vậy là vi phạm pháp luật.

Hai là, trong số các nạn nhân tử vong vì TNGT ở Việt Nam, đa số là lực lượng đang trong độ tuổi lao động. Theo báo cáo của các cơ quan chức năng, có đến hơn 75% nạn nhân tử vong vì TNGT là những người trẻ tuổi - học sinh, sinh viên, lao động chính của gia đình; Trương hợp, học sinh, sinh viên thực sự trở thành nỗi đau cho người ở lại. Họ là những người mới bắt đầu bước chân vào cuộc sống, bắt đầu phấn đấu bằng những gì được dạy dỗ, giáo dục tại gia đình, nhà trường và những “cái chết trẻ” bao giờ cũng gây rất nhiều hệ lụy cho xã hội.

Ba là, từ khi Luật Phòng, chống tác hại của rượu bia và Nghị định 100/2019/NĐ-CP có hiệu lực, nhiều lái xe viên có ăn hoa quả, uống lon nước ngọt... cũng có nồng độ cồn. Về vấn đề này, CSGT đã có thiết bị đo độ cồn trong máu thay vì đo qua hơi thở để chứng minh có hay không có nồng độ cồn. Tuy nhiên muốn kiểm tra chuẩn sát lại tốn khá nhiều thời gian làm cho công tác giải quyết chậm hơn.

Bốn là, việc kiểm tra, phát hiện, xử lý trạng lái xe vi phạm nồng độ cồn, sử dụng ma túy, chất kích thích hầu như chỉ phụ thuộc vào hoạt động tuần tra, kiểm soát của Cảnh sát giao thông và các đợt khám sức khỏe tập trung do ngành GTVT thực hiện, chưa đáp ứng yêu cầu thực tế; vai trò chủ động quản lý, ngăn ngừa lái xe vi phạm quy định về ma túy, nồng độ cồn của chủ xe, chủ doanh nghiệp vận tải còn rất hạn chế.

Cần những giải pháp đồng bộ, đột phá, đẩy mạnh phổ biến, giáo dục pháp luật về TTATGT với nhiều hình thức và nội dung phù hợp; nâng cao trách nhiệm và tính tự giác chấp hành pháp luật về giao thông.

2.3. Nguyên nhân xảy ra hạn chế bất cập.

Trong quá trình soạn thảo [ng nghị định 100](#) để thay thế nghị định 46, do tính chất cấp thiết liên quan đến tình hình tai nạn giao thông nên Chính phủ đã có những cuộc họp chỉ đạo, cho phép xây dựng dự thảo theo trình tự rút gọn. Để đáp ứng nhu cầu bức thiết về an toàn giao thông và để thực thi Luật phòng chống tác hại của rượu bia có hiệu lực. Song bên cạnh đó Luật vẫn sẽ mang một số hạn chế do sự khác biệt về văn hóa xã hội ở các vùng miền trên cả nước, đặc biệt Việt Nam là một nước có tỷ lệ sử dụng bia rượu khá cao, đi kèm với việc hình thành văn hóa ăn uống trong những dịp lớn như: Đám giỗ, đám cưới,... Dẫn đến việc chưa thể dứt điểm tình trạng rượu bia và đồng thời xảy ra những hạn chế nhất định,....

Hiệu lực thực thi pháp luật về TTATGT một số nơi còn hạn chế; sự phối hợp thực hiện các nhiệm vụ bảo đảm TTATGT giữa các cơ quan, lực lượng bảo đảm TTATGT có nơi, có thời điểm chưa chặt chẽ, nhất là trong kiểm soát tải trọng phương tiện, quản lý lái xe, dữ liệu về TTATGT giữa ngành Công an và Giao thông vận tải.

Công tác quản lý nhà nước về giao thông vận tải còn nhiều hạn chế; đặc biệt là hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra việc thực thi quy định pháp luật của cơ quan quản lý nhà nước và dịch vụ công còn thấp.

2.4. Một số kiến nghị hoàn thiện.

Một là, Bộ giáo dục cần phải kết hợp với các cơ quan thành viên Ủy ban ATGT Quốc gia đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về TTATGT, phát huy vai trò của các cơ quan thông tin, truyền thông; chủ động nghiên cứu, khai thác, sử dụng có hiệu quả mạng xã hội để tuyên truyền, xây dựng văn hoá giao thông đúng quy định pháp luật cho các em học sinh, sinh viên; đồng thời đảm bảo quản lý chặt chẽ thông tin trên mạng xã hội, đấu tranh, ngăn chặn tin giả, tin xấu có mục đích tiêu cực trên mạng xã hội. Bên cạnh đó cần có sự giám sát chặt chẽ về tình trạng học sinh sử dụng các phương tiện giao thông, đặc biệt là sử dụng xe máy.

Hai là, cần có sự xem xét, thay đổi mức xử phạt nồng độ cồn trong máu để đảm bảo việc thực hiện pháp luật về ATGT được thực hiện nhanh hơn, dễ dàng hơn, song có thể giải quyết bất cập tồn đọng về việc sử dụng trái cây, nước giải khát... có chứa lượng cồn nhỏ.

Ba là, đổi mới mạnh mẽ, sử dụng rộng rãi phương thức hoạt động tuần tra, kiểm soát, xử lý vi phạm quy định về trật tự an toàn giao thông, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin, sử dụng các thiết bị kỹ thuật hiện đại để giám sát, ghi hình, phát hiện và xử lý vi phạm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Nghị định 100 qui định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ và đường sá

[2] Số người chết do tai nạn giao thông ở tp.HCM thấp nhất 20 năm, theo Thu Hằng, truy cập ngày 10/3/2020 https://news.zing.vn/so-nguoi-chet-do-tai-nan-giao-thong-o-tphcm-thap-nhat-20-nam-post1056224.html?fbclid=IwAR1BdlZWg3_7IXGmNQYmO2AxgbHy3YBbne0YH9j8jc9WSviB0Uxr8gunheE

- [3] Đà Nẵng tai nạn giao thông giảm trong 5 năm liên tiếp, theo An Ninh Trật Tự, truy cập ngày 10/3/2020, <https://baotainguyenmoitruong.vn/da-nang-tai-nan-giao-thong-giam-trong-5-nam-lien-tiep-260365.html>
- [4] Gia tăng tai nạn giao thông ở nông thôn, theo Trần Ích, truy cập ngày 10/3/2020 <https://baohanam.com.vn/kinh-te/giao-thong-xay-dung/gia-tang-tai-nan-giao-thong-o-nong-thon-11129.html>
- [5] Cảnh báo tai nạn giao thông ở nông thôn, theo Hoàng Cường, truy cập ngày 10/3/2020 <http://baolangson.vn/xa-hoi/giao-thong/173190-canh-bao-tai-nan-giao-thong-o-nong-thon.html>
- [6] Năm 2019: Cả nước xảy ra hơn 17.600 vụ tai nạn giao thông, <http://baodansinh.vn/nam-2019-ca-nuoc-xay-ra-hon-17600-vu-tai-nan-giao-thong-20191229155919462.htm>, theo Hà Châu, truy cập ngày 7/3/2020
- [7] Chính phủ ban hành Nghị định số 100/2019/NĐ-CP về xử phạt vi phạm giao thông đường bộ, <https://danluat.thuvienphapluat.vn/chinh-phu-da-ban-hanh-nghi-dinh-100-2019-nd-cp-ve-xu-phat-vi-pham-giao-thong-duon-180570.aspx>, theo Báo Giao Thông, truy cập ngày 9/3/2020
- [8] Hơn 1.100 người chết vì tai nạn giao thông trong 2 tháng đầu năm, <https://news.zing.vn/hon-1100-nguoi-chet-vi-tai-nan-giao-thong-trong-2-thang-dau-nam-post1053379.html>, theo Hoàng Lam, truy cập ngày 8/3/2020
- [9] Nhà hàng, quán nhậu vắng vẻ sau Nghị định 100, <http://baodansinh.vn/nha-hang-quan-nhau-vang-ve-sau-nghi-dinh-100-20200107102308363.htm>, truy cập ngày 9/3/2020
- [10] An toàn giao thông hạnh phúc của mọi nhà bảo đảm trật tự an toàn giao thông từ kết quả bước đầu đến xây dựng các giải pháp đồng bộ <http://www.tapchiconsan.org.vn/an-toan-giao-thong-hanh-phuc-cua-moi-nha-/2018/815688/bao-dam-trat-tu-an-toan-giao-thong-o-viet-nam--tu-ket-qua-buoc-dau-den-xay-dung-cac-giai-phap-dong-bo%2C-xac-dinh-khau-dot-pha.aspx>), truy cập ngày 9/3/2020

